

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

ویژه شیوع ویروس کرونا در جهان (۱۱)

عملکرد مطلوب سیاستهای حمایتگر ایانه در دوران پاندمی ویروس کرونا

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: **علی ظریف**

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	عملکرد مطلوب سیاستهای حمایتگر ایانه در دوران پاندمی ویروس کرونا
۲	راهکارهای مقابله با کرونا
۴	نتیجه گیری

مقدمه

شیوع ویروس کرونا از طرف سازمان بهداشت جهانی به عنوان یک بیماری همه‌گیر جهانی یا «پاندمی» معرفی شده است. پاندمی به شرایطی گفته می‌شود که یک بیماری همزمان در چندین کشور از فردی به فردی دیگر منتقل شوند. این عبارت تنها برای بیماری‌های واگیرداری استفاده می‌شود که در چندین کشور به میزان قابل توجهی از فردی به فردی دیگر منتقل شوند و بهداشت جهانی را با تهدیدی جدی مواجه کند. حالا ویروس کرونا به یک پاندمی نگران‌کننده تبدیل شده است. «تدروس آدهانوم» دبیرکل سازمان بهداشت جهانی اعلام کرد که کرونا، کووید ۱۹ به مرحله همه‌گیری جهانی رسیده است.

تجربه این روزهای شیوع کرونا نشان می‌دهد که کشورهایی که کاملاً در اقتصاد جهانی هضم شده‌اند و وابستگی آنها به چرخه کار بین‌المللی زیاد است متحمل خسارت‌های بی‌شماری شده‌اند. در مقابل کشورهایی که وابستگی چندانی به چرخه کار بین‌المللی ندارند و به سیاست «حمایت‌گرایانه داخلی» روی آوردند توانسته‌اند خود را تا حدود زیادی از تبعات موجود دور نگه دارند. در این پژوهش دیدگاه‌های آقای «مرتضی نشاط» کارشناس مسائل اقتصاد بین‌الملل درباره سیاست اقتصادی حمایت‌گرایانه ایران و تاثیرات آن در شرایط فعلی مورد توجه قرار گرفته است و در پایان نیز راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با ویروس کرونا مورد توجه قرار گرفته است.

عملکرد مطلوب سیاست‌های حمایت‌گرایانه در دوران پاندمی ویروس کرونا

متأسفانه شیوع ویروس کرونا هم‌اکنون به پاندمی و همه‌گیری تبدیل شده است و تمام دنیا را تحت تاثیر قرار داده است. کرونا با سرعت زیادی در حال آلوده کردن کشورهای مختلف جهان است و هم‌اکنون می‌بینیم بسیاری از کشورهای دنیا با وضعیت اضطراری روبرو شده‌اند. این ویروس خسارات اقتصادی گسترده‌ای به کشورهای مختلف جهان وارد کرده است اما حقایق میدانی نشان می‌دهد برخی از کشورها که سیاست‌های حمایت‌گرایانه اقتصادی را دنبال کرده‌اند و در وضعیت همه‌گیری قدرت بسیج زیادی دارند موفق‌تر از دیگران عمل کرده‌اند.

۱- ایران و کشورهای مشابه کشورمان که از سوی جامعه بین‌المللی کشورهای بسته خوانده می‌شوند عملکرد مطلوبی در مقایسه با دیگر کشورها داشته‌اند. برخلاف کشورهای مدعی آزادی اقتصادی که بخش قابل توجهی از اقتصادشان را به شرکت‌های خارجی واگذار کرده‌اند ما مشاهده می‌کنیم کشوری مثل ایران خود در تولید اقلام مورد نیاز خود از جمله دارو مستقل عمل می‌کند. کارخانجات ما فعالیتهای خود را به خارج وابسته نکرده‌اند و این نقطه قوتی برای ماست. در شرایط بحران تجربه نشان داده این‌گونه اقتصادها می‌توانند بر اغلب چالش‌ها پیروز شوند.

۲- بورس ایران، با بورسهای دیگر جهان رقابتی ندارد. همین مساله سبب شد همزمان با فروریختن شاخص بورسهای بین المللی، بورس ایران آسیبی از این مساله نبیند.

۳- مساله دیگر نیروی انسانی است. اقتصاد ایران به کارگر خارجی وابسته نیست و خروج کارگرهای خارجی مقیم ایران و بازگشتشان خطری را متوجه اقتصاد ایران نخواهند کرد.

۴- یکی از تمهیدات مهم ایران اختصاص ارز به اقلام ضروری و فوری و مواد اولیه کارخانجات از سوی دولت بوده است که این کار شرایط را برای ما سهل تر کرده است. اگر این تدبیر صورت نمی گرفت اوضاع کشور غیرقابل پیش بینی بود. بسیاری از مواد اولیه از قبل تامین شده اند و کارخانه های ما با مشکل تولید مواجه نشده اند. در خصوص برخی اقلام مانند شوینده، ضدعفونی کننده و ماسک ما چند روزی چالش داشتیم که این مشکل نیز تا حد زیادی مرتفع شده است.

۴- این یک واقعیت است که ما در تولید کمبود نداریم بلکه ضعف و کمبود ما در توزیع است. باید با فساد اقتصادی برخی از بنگاهها و افراد برخورد قاطع صورت گیرد تا اقلام ضروری به دست مردم برسد و با پدیده شوم احتکار مواجه نشویم. نمی توان فساد توزیع را به پای اقتصاد حمایت گرا نوشت.

۵- هم اکنون شرکتهای بزرگ بین المللی مثل خودروسازی "فولکس واگن" بواسطه مشکل تامین قطعات که از چین وارد می شود نتوانسته اند به تعهدات خود عمل کنند در صورتیکه در ایران چنین مواردی در خودروسازی ما وجود ندارد.

راهکارهای مقابله با کرونا

۱- اطلاع رسانی در خصوص پاندمی کرونا نباید مبتنی بر ایجاد ترس در جامعه باشد بلکه همه خبرها و گزارشات باید راهکار محور باشد. باید همواره به مردم آموزش های لازم و ضروری برای مقابله و قطع چرخه انتقال این ویروس ارائه شود. وقتی برخی کشورها از جمله آلمان می گویند در منزل به مدت ۱۰ روز غذا و آب داشته باشیم به معنای ترس و وحشت آنها نیست بلکه هدف کاهش سفرهای درون شهری مردم است. اگر قرار است خریدی صورت گیرد یک نفر برای پنج نفر یا بیشتر خرید کند.

۲- تلاش شود تا خریدهای مردم به صورت آنلاین صورت گیرد و مایحتاج مردم از سوی فروشگاهها به منازل مردم فرستاده شود. دولت باید به فروشگاه های آنلاین کمک کند تا از حضور مردم در سطح شهر جلوگیری شود.

۳- در ادارات دولتی باید مساله دورکاری بطور جدی مورد توجه قرار گیرد. در صورتی که ضرورت ندارد، کارمندان سرکار حاضر نشوند. بسیاری از مراجعات اداری مردم در شهرداریها، دارایی و مراکز دیگر دولتی باید اینترنتی شود. امورات مالی مردم همه باید اینترنتی شود.

۴- خبرنگاران ایرانی، در سراسر جهان باید جستجو نمایند کشورهای درگیر کرونا در شرق و غرب جهان برای جلوگیری و مبارزه با این ویروس چه می کنند و اخبار مرتبط را در اختیار مسئولین کشور قرار دهند. مثلاً هم اکنون دولتهای اروپایی

برای مبارزه با این ویروس چه می کنند در شرق ژاپن، کره و چین چه اقداماتی انجام می دهند و دیگر کشورها به چه دستاوردهایی رسیده اند.

۵- تهیه نرم افزاری کارآمد برای اطلاع رسانی به مردم به طور آنلاین ضروری است. شهروندان باید هر لحظه میزان مبتلایان به کرونا را در هر منطقه بدانند و از تردد در این مکانها خودداری کنند. شیوع کرونا یک فرصت برای پارکهای فن آوری و شرکتهای دانش بنیان محسوب می شود تا هم به وظیفه دینی و ملی خود عمل کرده و هم یک فرصت اقتصادی برای خود خلق کنند..

۶- برای متخصصان "زیست فناوری" یک فرصت است تا با خلاقیت خود و تهیه واکسن و اقلام دارویی به رفع بحران کرونا در کشور کمک کنند. شرکت های سرم سازی و شرکتهای مختلف دارویی دارای تجربه و قدرت فراوانی هستند که در تهیه واکسن می توانند کمک کنند. شرکتهای ایرانی باید فعال شود تا کیت های تشخیص کرونا را در داخل تولید کرده و در اختیار نظام بهداشت و درمان کشور قرار دهند.

۷- پیکربندی مجدد زنجیره تأمین کالا و خدمات از ضرورت های امروز است. امروز دوران عملکرد واکنشی گذشته و ما باید قدرت پیش بینی آینده را داشته باشیم. باید ما زنجیره تولید را بطور مستمر پایش نمائیم. شرکتهای باید بتوانند در صورت نیاز و وقوع بحرانها کالاهای متناسب با آن بحران را تولید کنند. وضعیت انبارها پایش شوند. منابع ضروری و استراتژیک خود را تقویت نمائیم. در صورت نیاز برخی تعرفه ها را برداریم تا کالاهای ضروری و مواد اولیه به سرعت تأمین شود.

۸- متأسفانه هم اکنون تأمین دارو خودش به مساله ای برای شیوع کرونا در جامعه تبدیل شده است. کسانیکه مبتلا به کرونا هستند خودشان برای تأمین دارو در خیابانها حضور پیدا می کنند. درحالیکه در کشورهای دیگر داروی مردم بصورت غیرحضور به درب منازل آنها تحویل داده می شود. اگر این سیاست اعمال شود نظام ارجاع ما کم می شود و بیماری را می توان کنترل کرد.

۹- استفاده از ظرفیت پادگانها و مراکز نظامی به عنوان «پزشک یار» برای بسیج پزشکی و مقابله سازمان یافته با ویروس کرونا

۱۰- متأسفانه برخی پزشکان متخصص و برجسته در این روزهای سخت در مراکز درمانی حضور ندارند. این پزشکان به خاطر ترس از کرونا به بیمارستانها نمی روند. متأسفانه برخی پزشکان تمام وقتهای قبلی ویزیت بیماران را لغو کرده اند. در این رهگذر تنها بخش اورژانس است دارد به وظایف خود عمل می کند که باید برای رفع این معضل مسئولان چاره ای پیدا کنند. یکی از راه حلها می تواند ابطال پروانه طبابت اینگونه از پزشکان باشد زیرا آنها در روزهای بسیار حساس به وظایف خود عمل نمی کنند.

۱۱- دستگاه سیاست خارجی ما باید بسیار فعال شود زیرا بسیاری از اقلام دارویی و امکانات و تجهیزات پزشکی ضرورت دارد برای مقابله با کرونا وارد کشور شود. تنها با تولید ماسک و محلول ضد عفونی کننده کارها پیش نمی رود باید به فکر مبتلایان به بیماری هم باشیم و بخصوص وسایل مورد نیاز کادر پزشکی باید به سرعت فراهم شود.

نتیجه گیری

کشورمان در روزهایی سخت به سر می برد که گذر از آن نیازمند یک عزم ملی و همدلی میان تمام ملت ایران است. ضرورت دارد ما به صورت خودجوش حرکت کنیم و به تکالیف و وظایف خود عمل کنیم. برر سی ها نشان می دهد سیاست های حمایت گرایانه جمهوری اسلامی ایران سبب شده ما بوا سطره عدم وابستگی به زنجیره تامین کالای بین المللی کمترین آسیب را ببینیم. علت این توفیق را باید اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی در کشور دانست. در ساله ای گذشته تکیه بر ظرفیت و توان داخلی و خودکفایی در بخشهای مختلف اقتصادی و صنعتی سبب شده است تا در شرایطی که زنجیره تامین قطعات در دنیا قفل شده است کشورمان با مشکلات حادی روبرو نشود. آنچه برای ما هم اکنون اهمیت استراتژیک دارد اتخاذ تدابیر لازم برای تامین مواد اولیه ای است که در داخل قابل تولید نمی شود و باید از بازارهای جهانی تامین شود. مساله ای که دستیابی به آن می تواند کشور را در مقابل تهدیدات پیش رو بیمه نماید.

